

Bör de högsta marginalsatterna sänkas?

Lars Calmfors
Svenskt Näringsliv
21 februari 2013

Förändringar i förutsättningarna sedan 1991 års skattereform

1. "Traditionella" effektivitetsargument
2. Internationell konkurrens om högutbildade
3. Statsfinansiella aspekter
4. Fördelningsaspekter

”Traditionella” effektivitetsaspekter

- Effekter på antalet arbetade timmar
 - snedvridningarna växer mer än proportionellt med marginals-katten
- Senaste två decennierna: skattningar av effekterna på beskattningsbar inkomst i stället för på arbetade timmar
 - intensitet
 - kompetens
 - utbildning
- Större samhällsekonomiska kostnader av höga marginals-katter än som man bedömde 1991

Incitamenten för utbildning

- Problemet är inte hög marginals katt utan **progressiviteten**
- Det avgörande är relationen mellan inkomstförlusten efter skatt under utbildningstiden och inkomstvinsten efter skatt efter avslutade studier
- Lägre marginals katt både under och över skiktgränsen för värnskatten påverkar inte drivkrafterna för att utbilda sig så att man kommer över skiktgränsen

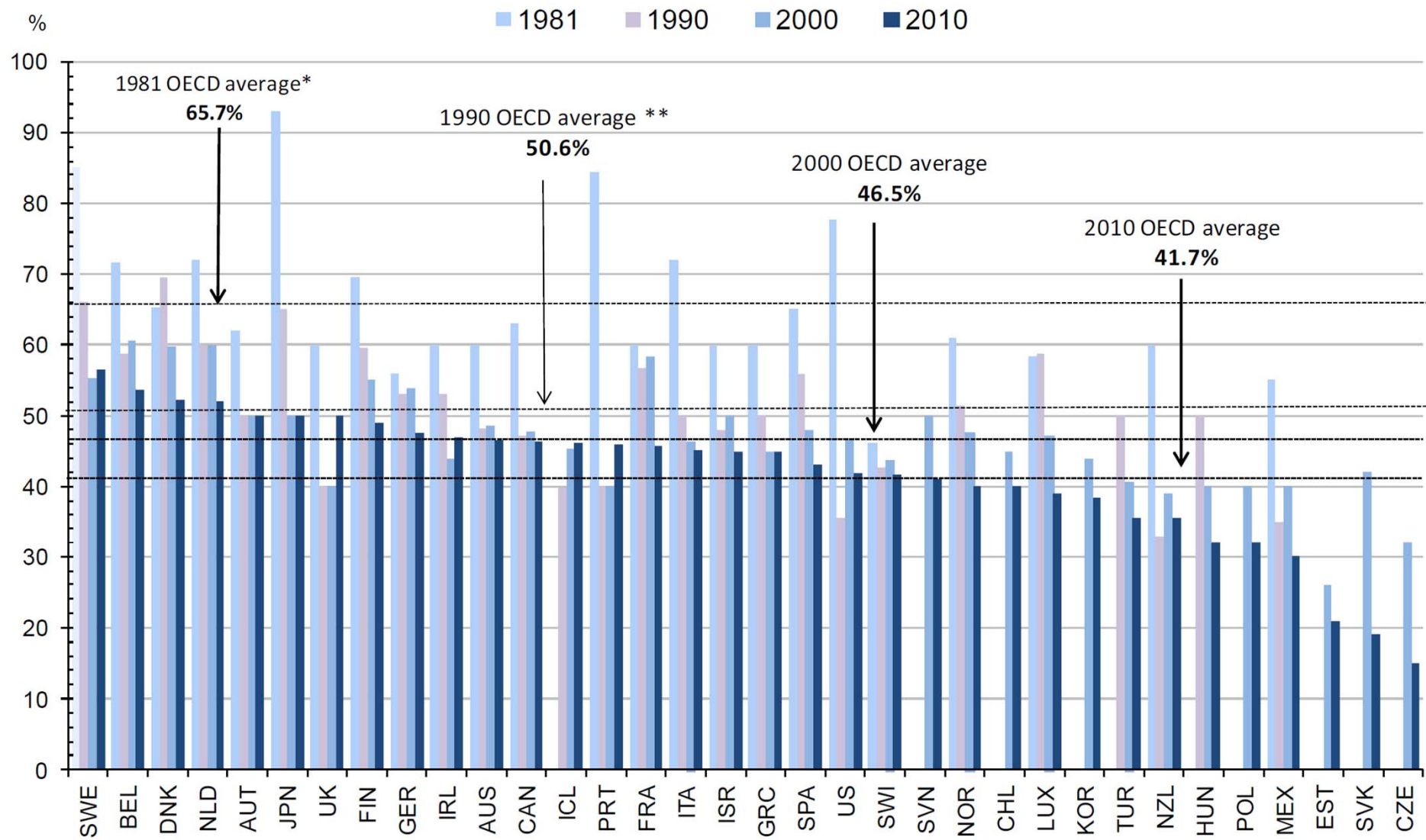
Phelps-Sadka-argumentet

- Se på dem som tjänar allra mest
- Sänk marginals-katten till noll **enbart** för inkomster över den högsta tidigare nivån
- Då blir det lönsamt för höginkomsttagarna att arbeta mer
- Samtidigt betalar de lika mycket skatt som tidigare
- Detta är en **paretooptimal** förändring
- Mindre extrem variant: sänk marginals-katten för inkomster över den tidigare högsta inkomstnivån
 - mer lönsamt för höginkomsttagarna att arbeta mer
 - samtidigt ökar skatteintäkterna och kan finansiera ökade transfereringar/offentlig konsumtion för låginkomsttagare

Internationell konkurrens om högutbildade

- Sådana överväganden spelade liten roll 1991
- Globaliseringen innebär specialisering på kunskapsintensiv produktion för ett land som Sverige
- Då viktigt kunna konkurrera om den mest kvalificerade arbetskraften
- Migration styrs av skillnader i förväntad nytta
 - beror bl a på skillnader i förväntad inkomst efter skatt
- Självklart att höga skatter för höginkomsttagare då är en negativ faktor för att attrahera kvalificerad arbetskraft
- Men högre offentlig konsumtion/mer generösa socialförsäkringar är en positiv faktor
 - mindre viktigt för höginkomst- än låginkomsttagare
- Sverige har inte följt med i internationell trend mot lägre högsta marginalsatser
- Kan denna trend komma att brytas nu?
 - USA
 - Storbritannien
 - Frankrike

Figure 2 Top Combined Statutory Personal Income Tax Rate ^{1,2}

Sweden: 2003, 2010

Income tax rates by level of gross earnings expressed as a % of the average wage

— Statutory tax rate 2010
— Statutory tax rate 2003

— Average tax rate 2010
— Average tax rate 2003

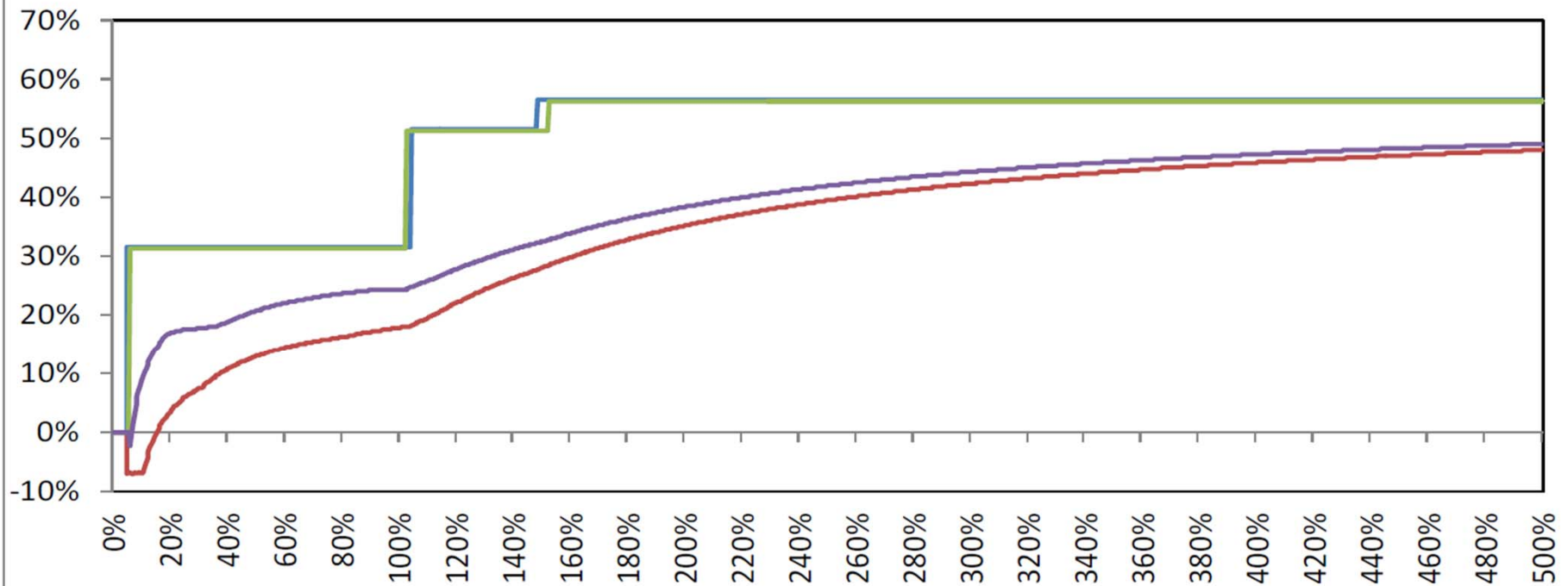
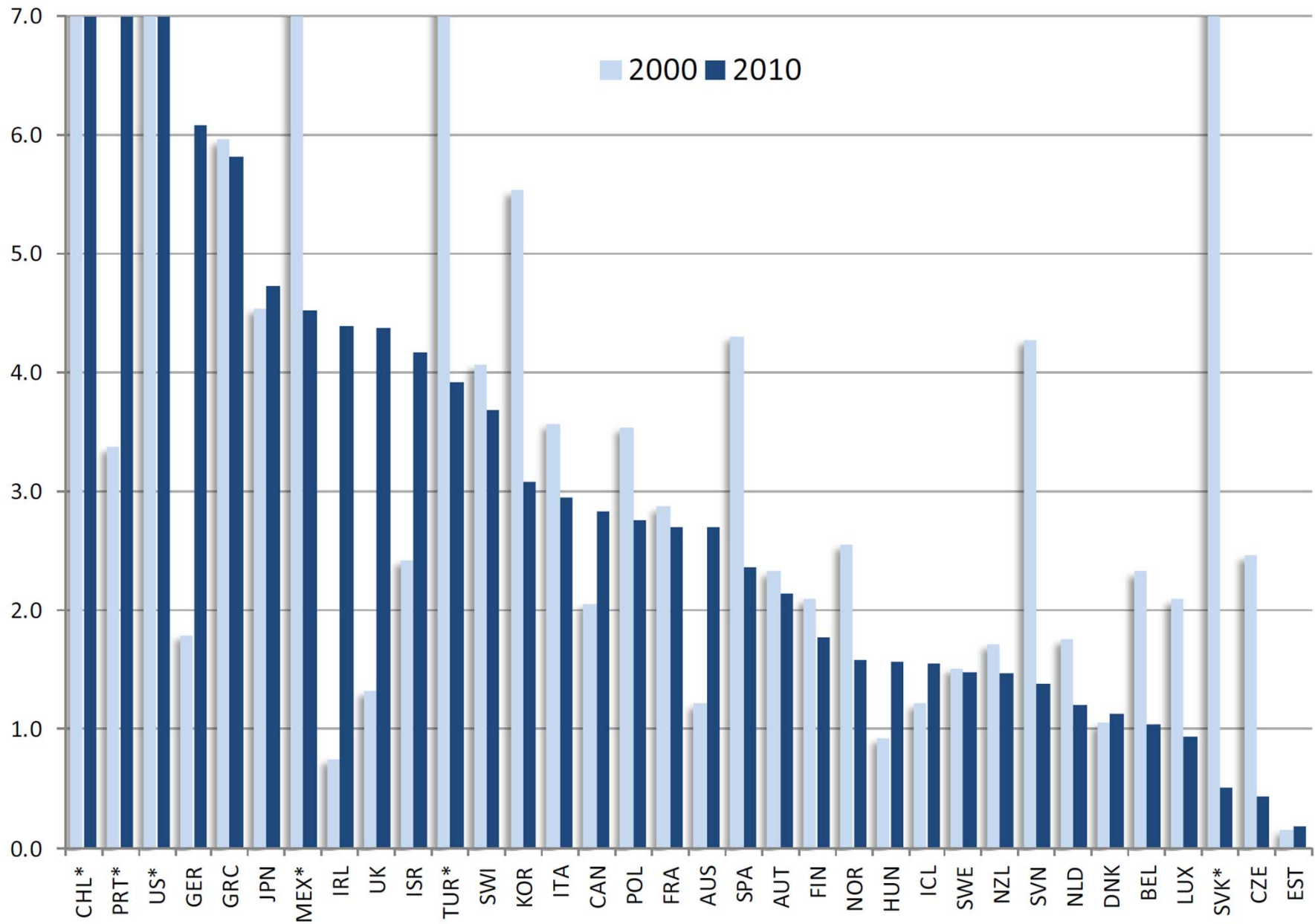

Figure 9. Income Threshold where the Top Combined Statutory Personal Income Tax Rate is Levied (Multiple of the Average Wage) ^{1,2}

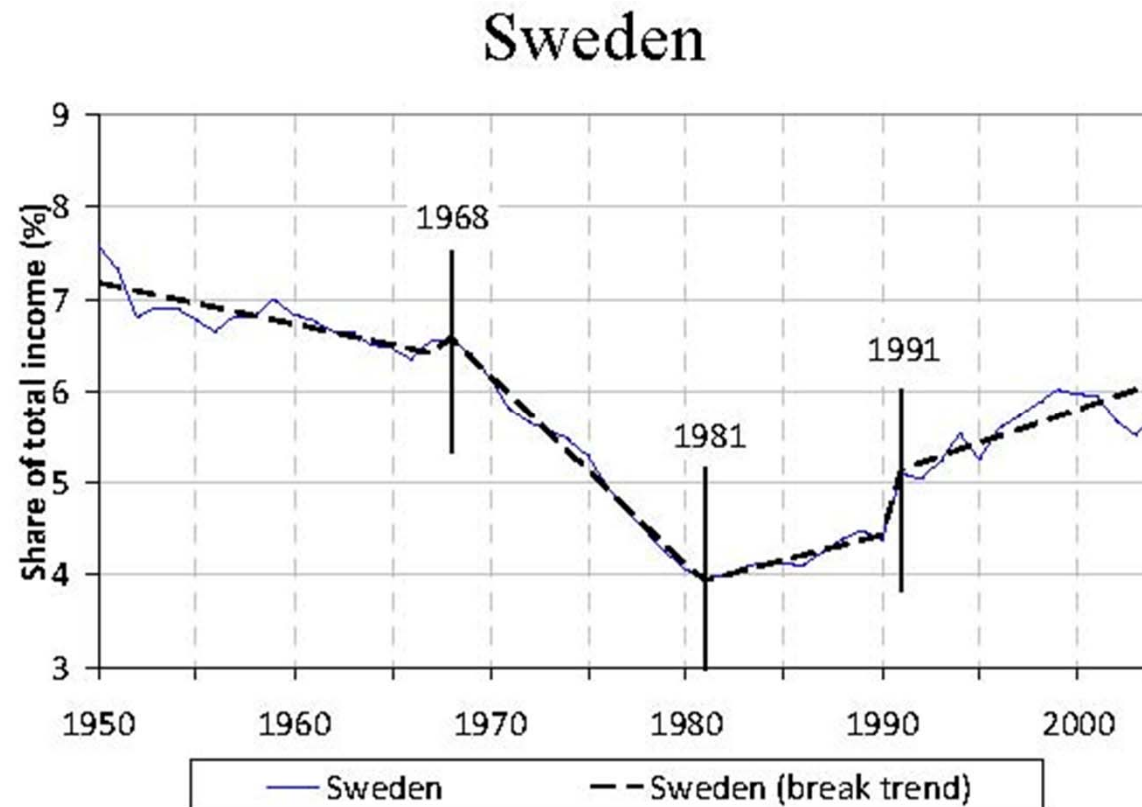
Statsfinansiella aspekter

- Värns-katten ökade sannolikt skatteintäkterna på kort sikt
 - dessutom ökade acceptansen för 1990-talets finanspolitiska åtstramningar
- Flera kalkyler tyder på att ett borttagande av värns-katten skulle vara självfinansierande

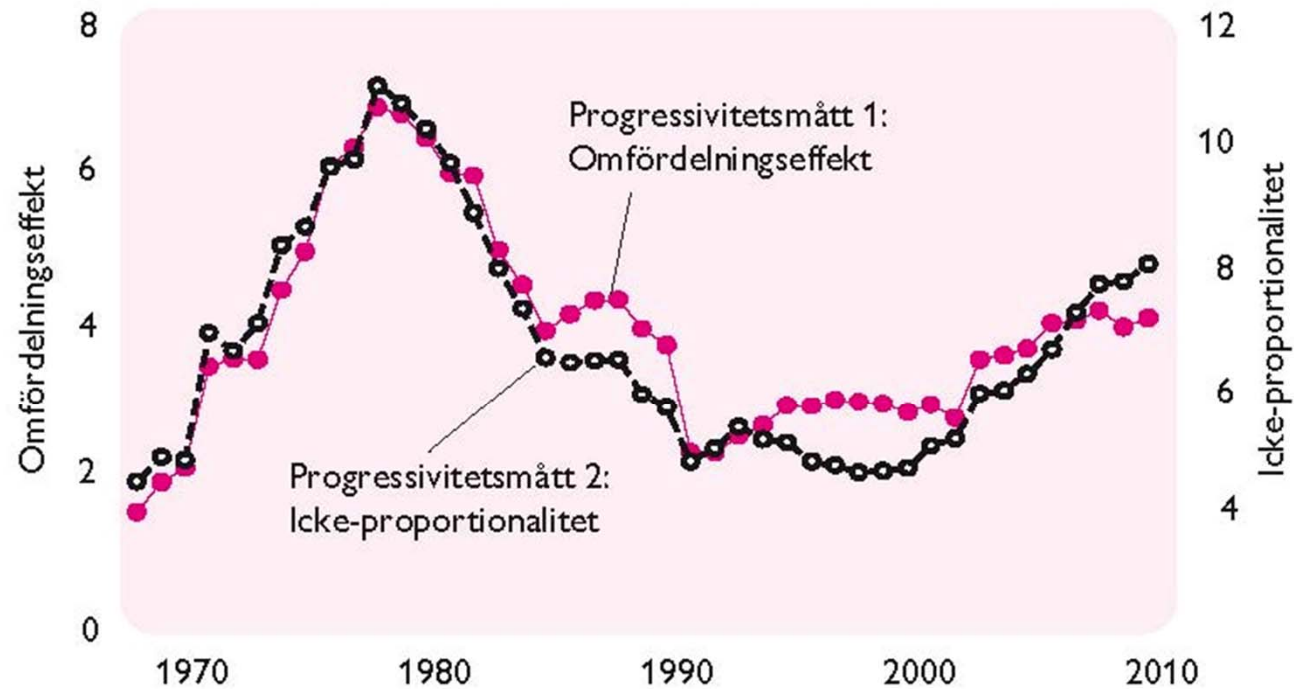
Fördelningsargument

- Sverige har en internationellt sett mycket jämn inkomstfördelning
- Men inkomstskillnaderna har ökat sedan början av 1980-talet
- Ojämnare inkomstfördelning ökar värdet av omfördelning
 - avtagande marginalnytta
- SNS Konjunkturråd: skattesystemet är av liten betydelse för utjämningen av disponibla inkomster i Sverige
- Den totala progressiviteten har ökat i Sverige

Nordic countries' top 1% with break trend included, 1950–2006

Skatteprogressivitet och omfördelning

Figur 1.3 Skatteprogressiviteten i Sverige 1968–2010.

Starkare eller svagare argument för att sänka de högsta marginalsatterna jämfört med 1990-talet

Starkare

- Större bedömda "traditionella" effektivitetseffekter
- Det internationella konkurrensargumentet är tyngre
- Inga statsfinansiella argument

Svagare

- Större inkomstskillnader innebär att fördelningsargument väger tyngre
- Men finns det andra mer effektiva fördelningsåtgärder?
 - fastighetsskatt
 - tidiga skolsatsningar på problemgrupper
 - mindre generösa 3.12-regler

The role of capital gains to six countries' trend breaks, 1950–2006

Sweden

